

LINNUNNIEMEN HUVILA

Linnunniemen huvila sijaitsee parin kilometrin etäisyydellä Joensuun keskustasta Pyhäselän järven rannalla. Tämä kolmikerroksinen koristeellinen hirsihuvila valmistui vuonna 1887, ja se on luokiteltu kaupungin rakennushistoriallisissa kohteissa ensimmäiseen luokkaan. Komean ja nikkarityylisen huvilan rakennutti vuonna 1887 luutnantti Axel Axelson ja hän toimi rakennuksen isäntänä vuoteen 1901 saakka.

Vuonna 1973 rakennuksen osti Joensuun kaupunki ja vuonna 2006 Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä osti rakennuksen omistukseensa. Vuonna 1984 rakennus suojeltiin asemakaavassa.

Linnunniemen huvila korjatussa asussaan keväällä 2009. Kuva: Pekka Piiparinen

Huvila oli yksityisomistuksessa vuoteen 1973 saakka, jolloin Joensuun kaupunki hankki sen tontteineen itselleen. Vuonna 1999 kaupunki päätti myydä jo ränsistyneeseen kuntoon päässeeseen rakennuksen. Kaupunki järjesti huvilasta tarjouskilpailun, jonka voitti joensuulainen liikemies Yrjö Laakkonen. Kaupunki päätti samalla aloittaa tontin asemakaavan muutoksen, jonka mukaan tontille

olisi voitu rakentaa saman verran lisää rakennusmassaa kuin mitä itse huvila piti sisällään. Kaupungin virkamiesjohto piti tätä menettelyä tuolloin ainoana vaihtoehtona rakennuksen säilyttämiseksi. Monien mielestä Pyhäselän rannalle huvilan välittömään läheisyyteen tulevat uudisrakennukset olisivat pilanneet koko rakennussuojelun ajatuksen. Huolissaan oltiin myös kaupunkilaisten vapaasta liikkumisesta ranta-alueella sekä huvilan läheisyydessä. Useat yksityishenkilöt, kuten esimerkiksi entinen kaupunginarkkitehti Mauno Tuomisto, vetosivat julkisuudessa voimakkaasti sen puolesta, että huvila säilyisi kaupungilla eikä tontille kaavoitettaisi lisää rakennusoikeutta. Kansalaisliikkeet heräsivät myös. Esimerkiksi Joensuu-liike ry oli Tuomiston linjoilla. Myös epävirallista kansalaistoimintaa esiintyi, kuten nuorten aktivistien leiriytyminen mielenilmaisutarkoituksessa huvilan tonttialueelle. Monet kunnallispoliitikot heräsivät myös vastustamaan kaupunginhallituksen aikeita. Merkittävin vastustaja oli kuitenkin Pohjois-Karjalan ympäristökeskus.

Vuonna 2001 kaupunginhallitus päätti järjestää Linnunniemen huvilasta uuden tarjouskilpailun ja kaavoitusta päätettiin jatkaa. Kaavapäätös hyväksyttiin vuonna 2002, mutta siitä valitettiin hallinto-oikeuteen mm. Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen toimesta. Lopulta Yrjö Laakkonen luopui tavoittelemasta huvilaa, ja rakennus uhkasi jäädä jopa heitteille. Joensuun kaupungin nihkeä halu korjaustoimiin selittyi mm. sillä, että se oli velvoittanut hallintokuntiaan säästöohjelmien laatimiseksi toimitilojen suhteen. Myös uusien rakennuskohteiden suojelutoimista kaupunki halusi selkeästi luopua. Lähes umpikujaan ajautuneen tilanteen pelastajaksi ilmaantui julkinen taho, sillä vuonna 2006 Joensuun kaupunki ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä tekivät huvilasta kaupan. Täysin peruskorjattu rakennus valmistui koulutuskuntayhtymän ja osin myös ulkopuolisten tilatarpeisiin vuonna 2008.

Pekka Piiparinen 10.2.2010

LÄHTEET:

-Sanomalehti Karjalainen 16.6.2003. Artikkelinä ”Entisöintiä odottava arvohuvila kohta entinen”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF .

-Sanomalehti Karjalainen 4.1.2007. Artikkelinä ”Remontissa kaikki on yhtä yllätystä”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF
Sanomalehti Karjalainen 16.10.2007. Artikkelinä ”Linnunniemi kätke uutuudet”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF

-Sanomalehti Karjalainen 6.8.2008. Artikkelinä ”Linnunniemen huvila otetaan käyttöön”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF

- Sanomalehti Karjalainen 24.9.2005. Artikkelinä ”Miljoonaremontti tarpeen”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF

- Sanomalehti Karjalainen 26.5.2001. Artikkelinä ”Nuorisotelttailee kaavoitusta vastaan”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF

- Sanomalehti Karjalainen 15.5.2001. Artikkelinä ”Kaupunginhallitus pysytti Linnunniemen myyntipäätöksen”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF

- Sanomalehti Karjalainen 18.4.2001. Artikkelinä ”Linnunniemestä uusi tarjouskilpailu”. Joensuun kaupunginkirjasto. MF

- Sanomalehti Karjalainen 7.4.2001. Mieli­pidekirjoitus ”Linnunniemen huvila suo­jelukohteena”. Joensuun kaupungin­kirjasto. MF
- Sanomalehti Karjalainen 3.4.2001. Mieli­pidekirjoitus ”Linnunniemen huvila valo­keilaan”. Joensuun kaupungin­kirjasto. MF
- Sanomalehti Karjalainen 3.4.2001. Artikkeli ”Yhteisen asian nimissä”. Joensuun kaupungin­kirjasto. MF
- Sanomalehti Karjalainen 18.11.2000. Artikkeli ”Linnunniemen kaavoitus liikkeelle”. Joensuun kaupungin­kirjasto. MF
- Karjalan Maan verkkolehti 29.3.2007. <http://www.karjalanmaa.fi/tarkennus.php?lehti=904&id=20076409>
- Joensuun kulttuurihistoriallisen kohteet 1995